

Előfizetési díj helyben:

Egész évre 8 frt=16 korona.
Fél évre 4 frt= 8 korona.
Negyedévre 2 frt= 4 korona.
Vidékre 1 frttal több.

Hirdetési díj:

Egész oldal 20 frt. Fél oldal 10 frt.
Negyedoldal 5 frt.

Ezenfelül minden hirdetésnél 30 kr
kincstári illeték fizetendő.

SZABADSÁG.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

EGYES SZÁM ÁRA 15 KR.

Szerkesztőség és kladóhivatal:

VII-ik kör, Virág-utca 337. szám.
Ugy a kéziratok, mint a hirdetések ott vétetnek fel.

„Nyiltér“ sora 15 krajczár.

Csak bérmentes levelek fogadtatnak
el s kéziratok nem adatnak vissza

Kisebb hirdetéseknel minden szó
után 5 kr és kincstári illeték szá-
mittatik.

A tanyai templomok kérdése.

A szabadkai prépost-plébános, — a mint lapunk mult számában már jelezve volt, — egy indítványt adott be a városi közgyűléshez, melyben nem kér kevesebbet, mint azt hogy a város különböző tanyákon plébániákkal egybekötött 7 templomot építtessen. Ez a 7 plébánia templomával együtt a következő helyeken lenne felállítandó:

1) Tavankút és Csikéria részére Tavankuton; 2.) Györgyén és Vámtelek részére Aámteleken; 3) Zobnaticza és Nagyfény részére Nagyfényen; 4) Verusics részére Verusicsen; 5) Sebesics részére Sebesicsen; 6) Kelebia és Felső-Tompa részére Kelebián; 7) Alsó-Tompa és Radonovác részére Radonovácson; melyek mindegyikére 4—5000 egymástól órányira lakó lélek esnék.

A mi az indítvány alapeszméjét illeti az igen szép, de ez idő szerint kivihetetlen, mert a város anyagi érdekei ezt meg nem engedhetik. Szépnek nevezük azért: mert Szabadka város **7 külön községet hívna életre** azok közül melyek a történelemben a mohácsi vész előtt már mint virágzó községek megemlítettnek. És ez Szabadka érdeme lenne.

Ha a prépost-plébános a felvett eszménél higgadtan megmarad, s ész nélkül nem támad az iskolák és iskoláztatásnak, nem érte volna el javaslatának és szóbeli indokolásának azt a jutalmát, hogy kinevezzék érte.

Igen is **kell templom a pusztákra is**, és éppen kell a felsorolt 7 helyre különösen.

De lassan haladjunk.

Egy magánosan álló templom a pusztaság közepén, nem nagyon hívogató, s bizony azért ritka gazda fogatna be jó és rossz időben egyaránt, hogy isteniszteletre a templomba siessen. A templom tehát az év legnagyobb részében kongana az ürességtől.

Ehhez szoktatni kell a népet, mert mig az iskolák látogatását a törvény büntetés terhe mellett teszi kötelezővé, addig a templomba járást nem lehet, de nem is szabad senkire erőszakolni.

Erre külön kell nevelni az embert, ezt a nevelést pedig: *az iskola adja meg.*

Első sorban tehát az indítványozó plébános által jelzett hét helyre

hét külön iskola

kell! Erre azt mondhatják: van azon a vidéken iskola is.

Nincs.

Legalább nincs olyan a mi a templomot is pótolhatná.

Szerintünk a templomot és iskolát egyesíteni kell.

Építsenek az indítványba hozott 7 helyre 7 tágas iskolát berendezve tanítói lakkal és a szükségességekkel. Ebbe a hét iskolába csakis oly tanítókat alkalmazzanak, a kik *kántor-tanítók.*

E hét iskola, legnagyobbik teremében legyen felváltva a hét minden napján egy istenisztelet, mely egy ambuláns-káplán által az iskolának e célra berendezett ezen természetű osztályában tartatik meg. A kántor-tanító énekekkel és imádkozással kezdi az isteniszteletet, az érkező pap pedig szent beszéddel, — esetleg egyházi oltár alkalmazása mellett szent misével is, — zárhatja be azt.

A katolikus vallás követelte gyónást is ez az ambuláns tisztelendő könnyen végezhetné, de elvégezhetné ugyan ez alkalommal az elemi hitoktatást is.

És ez lehetne alapja a majdan fejlődő hét. községnek, a mikor azok maguk gondoskodhatnának iskola mellett a saját templomukról is, a nélkül hogy az anyavárost nagyobb áldozatok hozására kényszerítenék.

Szó fér ehhez az indítványhoz is, de szerintünk egy csapással két legyet ütünk: mert lennének templomok is a tanyai lakosok rendelkezésére.

A szabadkai rendőrség ellen folytonos és sokszor nagyon is alapos a panasz. Különösen a tanyai rendőrség ellen nagyon sok a panasz. Éjjeli portyázást nem végeznek soha, nappal is többet vannak a városon, mint a külterületen. Lovaik rosszak, többnyire csak kocsin járkálnak tanyáról-tanyára maguknak és lovaiknak élelmet regurálni; hogy nekik a közbiztonságra való felügyelet első kötelességük, azzal keveset törődnek, ellenőrzésük pedig a nagy kiterjedésű határban feletlen nehéz.

A rendőrkapitány most ezen a bajokon úgy akar segíteni, hogy felosztja a város külterületét 4 kerületre és az őrjáratokat úgy éjjel mint nappal kerületenként rendezi be. Az őrjáratnál az elindulást és visszaérkezést jelző izek lesznek, s a nap vagy éjjel bizonyos órájában kötelesek jelentkezni az arra kijelölt tanyákon, a hol a gazda vagy megbízottja kérelik fel az előmutatandó iv láttamozására. Így aztán az őrjárat naponként és órától-órára beszámol végzett munkájáról, s a tanyai közönség szintén nyugodtabban alhatik azon tudatban, hogy vagyon- és személybiztonsága fölött van a ki őrködik.

Igaz, hogy egyes gazdáknak a jelentkező rendőrök izeit, ha kell éjjel is láttamozni egy kissé kényelmetlen dolog lesz ugyan, de hisszük, hogy e csekély áldozatot a nagy közönség érdekében mindenki szívesen megteszi.

Az egészségügyi és demographiai congressus kiránduló tagjai Konstantinápolyban.

A „Stambul“ című francia irányú konstantinápolyi napilapnak szept. 15-én megjelent száma érdekes cikket közöl a kongressus tagjaiban a Konstantinápolyba való kirándulásáról, kik között ismét egyik magyar hazánkfia Dr. Csatári Lajos egészségügyi tanácsos, m. áll. vasúti főfelügyelő, főorvos, stb. tűnt ki szép magyar diszruhájában, francia — magyar — és más nyelven való szónoklatai; és különböző nyelvű szónoklatoknak tolmácsolása által. Nevezett hazánkfia már régebben bírja a Sultánnak nagyrabecsülését és barátságát, — a mely mellett tanuskodik ama tény is, miszerint nevezett már évek előtt a II. oszt. Medjidie renddel kitüntettetett. S hogy mennyire érdemes e rendnek viselésére ez alkalommal is tanújelét adta ama tapintatjeljes modora által — hogy ama számtalan congressusi tag között ő volt az egyedüli kinek diszmagyar ruháján számtalan rendjelű sorában azon országnak rendjelét is ragyogtatta, melynek vendége volt.

Nevezett cikk több érdekes részleteket tartalmaz, melyekből látszik, hogy hazánkfiak, Dr. Csatári Lajos ez alkalommal is diszére vált; ezt bizonyítják az említett szereplései, és az azok folytatni kitüntetések, melyekben a Sultán — és a török állam nagy férfial részesített.

Ő vezette a kiránduló különböző állambeli congressusi tagokat a Sultán elébe. Ő neki köszönte meg a Sultán nevében Chakir pasa tábornok, hogy fölkeresték a török fővárost, — melyel a Sultánnak nagy örömet okoztak. Ugyanekkor följajlotta neki szárnysegédjét a török főváros, és a vidék nevezetességeinek megtekintésére való kalandolásra, s egyszersmind tudatta vele, hogy a congressus tagjai-

nak tiszteletére a Sultán megbízásából még az nap este egy nagy banquette rendeztetik. Erre Dr. Csátári a congressus tagjai nevében kérte Chakir pasát — hogy a Sultánnak a legmélyebb hálaérzetüket és hódolatokat tolmácsolná, ama kedves kitüntetésért, melyben őket az Uralkodó részesíti. Ezek után maga körül sorozta a congressus kiránduló tagjait, s nekik részint magyar részint francia nyelven ismételte a tábornok szavait, melyre harsány éljenzés és schok-yachá hangzott el.

A banquette 140 terítékű volt. Hogy mily pompás és fényes volt, az azt leírni fölösleges, annyi azonban megemlítendő, hogy a török és magyar színek képezték a kizárólagos díszítést. Jelen voltak a congressus tagjain kívül a török notabilitások. A banquette kezdetekor Dr. Csátári Lajos egészségügyi tanácsos volt az első toasztozó, és körülbelül következőket mondott: „A világ tudósai Magyarország fővárosába Budapestre összegyűltek, hogy a legfontosabb egészségügyi eszközökről gondoskodjanak azokat tudományosan megvitassák, és ez által az összes államok jólétét előmozdítsák; hogy ezen nehéz munkájuk minél nagyobb sikert biztosítsanak, Felsőleges Királyunk I. Ferencz József, mint eme fontos ügynek patrónosa magát bátyja Károly Lajos főherceg által képviseltette, ki feladatának dicsőségesen felelt meg. Ezen congressusnak egy része elhatározta, hogy a Törökbirodalom fővárosát, a Sultán székhelyét a nagyszerű Stambult meglátogassák. Sok okunk van a legmélyebb hódolatunkat és hálaikat kifejezni Ő felségének a török Sultánnak; mert ő az, ki a higienikus elveket az ő nagy birodalmában meghonosította; — ő az, ki megszabadította népeit a rabszolgáktól; ő az, ki ajtóit megnyitja tudomány és művészet előtt, és a tudósok munkáit gazdagon jutalmazza. A Sultán ő felsége az, ki minden nemzetnek érdemeit és művelődését elismeri; ő az ki minket most a legnagyobb kitüntetésre méltatott, a mi tulajdonképen az ő magas származásának családi és nemzeti erénye. Üritsük tehát pokarunkat Sultán Abdul Hamid Khánnak egészségére, és szerencsés prosperálására, kívánjunk neki hosszú életét — alávalóinak jólétét, és a tudományok előmenetele érdekében. Isten éltesse sokáig Sultán Ő felségét magas családjának és népének örömére!”

Ezen beszédet az összes jelen voltak élénk tapsa követte.

Köszönetet mondott ezekért Dr. Csátárinak néhány lelkes szóban a város polgármestere; utánzza Redvam pasa többek között annak adott kifejezést, hogy mily elégtétel az Konstantinápolyra nézve, hogy az egész világ nagy tudósai, kik oly humanus szolgálatot tettek az egész emberiségnek, a Törökállamot is szerencsételték megjelenésükkel, és szavait azzal végezte, hogy neki nagyon kellemes lesz tolmácsolhatni Ő felsége a Sultán előtt ama hálaérzetet, melynek Dr. Csátári Lajos a congressus nevében kifejezést adott.

Következtek Francia, Angol, Németország, Belgium és többi államok képviselőinek toasztjai miré a banquette végetért.

Dr. P

Szabadka városi községi gymnasluma érdekében a mint köztudomású, a törvényhatósági közgyűlés azon határozatot hozta, hogy az intézetet a piaristák kezébe adja. Ezt a határozatot több városi bizottsági tag gym-

nasiumunkra veszedelmesnek tartván, megfellebbezte, s így az ügy végleges eldöntés végett a miniszterium elé kerülend. A felebezés indoklása hosszadalmasan fejtegeti ugyanazt az érveket, melyek a rend behozatala ellen a közgyűlésen is felmerültek.

A cigány-törvényjavaslat.

— A belügyminiszterium tervezete. —

Ez a nagyfontosságú törvényjavaslat most készül a miniszteriumban.

A javaslat szerint cigánytelepítési főfelügyelőség állítatnék fel, mely a telepítési és általában a cigányügyekben legfőbb közigazgatási hatóság képen, quasi királyi, vagy kormánybiztosság járna el, nagy kiterjedésű impériummal felruházva. Ez a főfelügyelőség az egész országra kiterjed. Alatta működnek a községi cigány felügyelők, a kik az illető községek előjáróságával egyetértésben intézik a cigánytelepítés ügyeit. Maga a cigánytelepítés karhatalommal, a legerősebb hatóság kényszer alkalmazása mellett csendőrkörületenkint történik. A kényszertelepítést családonkint (vagyis egy-egy családfőnek hozzátartozóival együtt) bizonyos sorrendben hajtják végre. A törvény életbelépésével a cigánybíróságokat és vajdaságokat rögtön megszüntetik. A cigánycsaládokat kerületenkint összefogdossák, a férfiak hosszú szakállát és haját lenyírják, az apró cigányokat ruhával ellátják és a községekbe letelepítik. Törvényhatósági városokba azonban nem telepítnek cigányokat, így a fővárosba sem. Az egyes községekbe az ottani lélekszám arányában történik a telepítés. De 6 cigánycsaládnál többet nem lehet telepíteni a nagyobb községekbe sem. Ezenkívül telepíthetők a cigányok nagyobb uradalmakba és gyártelepekre, de aztán ezek gondozásáról és a költségek fedezéséről az illető uradalom vagy gyár tulajdonosa köteles intézkedni, különben a cigányok elvételnek tölle.

A telepítés céljaira az egyes községekben a belterületen (nem a falu végén) az állam kormány házhelyeket vásárol és minden cigány család részére egy tisztességes házikót építtet (egy szobával és konyhával és belsőszobával), de az első esztendőben megengedik a házbelső végén a sátor felállítását, mert ezt a cigánynépet a sátoros lakásról leszoktatni, különösen nyáron nem lehet. Az így telepített cigánycsalád összes tagjait tekintet nélkül életkorukra, gyámság, illetőleg gondnokság alá helyezik és ebben megmaradnak addig, míg el nem következik rájuk nézve az emancipáció időpontja, melyet a cigánytelepi felügyelőség rendel el. Eddig az időpontig a cigányok semmiféle polgári vagy politikai jogot nem gyakorolnak. A telepített cigányházaspárokat, ha még nem történt volna, összeeskettetik az illetők hitvallása szerint, vagy ha a polgári házasság életbe lép, annak szabályai szerint. Még mindig erős vita van arról, hogy a cigányok mily vallást tartozzanak követni. Általános nézet szerint annak a község lakosságának, a hol letelepítettnek, vallását vagy az ottani lakosság többségének vallását. Ezt az intézkedést a lelecek vallásának analogiájára óhajtják többen fölvenni a cigánytörvénybe. A telepített cigányoktól a lovakat, kocsikat és összes szereiket elkobozzák, árverésen eladják és a befolyt összegből beszerzik a legszükségesebb butorokat és eszközöket. Ha ez nem kerülne ki, erre célra a kormány az állam pénztárból utalványoz előleget a cigányoknak, amelyet aztán ezek majdan keres-

ményeikből apródonkint megtérítenek. Ugyanily kis rátákban a házaikat is megvásárolhatják a kormánytól. Különben a letelepített cigányok bizonyos évekig teljes adómentességet élveznek. A munkaképtelen cigányok ellátásáról valamint az összes betegek gyógyításáról az illető község tartozik gondoskodni.

(Folytatás köv.)

Tanügy.

Iskolai értesítő. A Szeged sz. kir. város köztörvényhatósága által fentartott községi felsőbb leányiskolával kapcsolatos női kereskedelmi tanfolyam az 1894—95-ik iskolai évben október hó 1-én fog megnyitni. A női kereskedelmi tanfolyam feladata; nőknek alsóbb fokú kereskedelmi foglalkozásokra való előkészítése e célja az, hogy a nőket olyan kereskedelmi ismeretek és ügyességek birtokába juttassa, a melyek segítségével mint levelezők, könyvvivők, pénztárnoknők stb. üzletekben alkalmazhatók legyenek, vagy mint önálló üzletvezetők, ha az üzleti költségek szerényebb mértéke folytán kereskedői segéd-személyzetet nem alkalmazhatnak, szükség esetén a könyvvezetőt a könyvek és levelezés vitelében szakértelemmel helyettesíthessék. A tanítás ideje teljes 9 hónap: október 1-től június 30-ig. A felvétel feltételei: a női kereskedelmi tanfolyamba oly leány növendékek és nők vétetnek fel, kik polgári vagy felsőbb leányiskola 4 osztályát, vagy a felső népiskolát legalább elégséges eredménnyel végezték. Felvételnek továbbá a fenti tanintézeteket nem végzett olyan leányok és nők is, akik felvételi vizsgálaton igazolják, hogy van kellő előképzettségük a tanfolyam sikeres elvégzéséhez. E vizsgálat tárgyai: 1. Magyar nyelv és magyar fogalmazás; ez utóbbi tantárgyból annyi kívánatik, amennyi a polgári vagy felsőbb leányiskola III—IV. osztályában megszerezhető. 2. Számítan. Teljes jártasság a négy alapműveletben egész és törtszámokkal, a hármas szabályhoz tartozó feladatok megfejtése és a láncszabály. 3. Földrajz; különösen Európa, Ázsia és Amerika földrajza. A felvételi vizsgálatért az összes tárgyakból 5 frt díj fizetendő. A beiratások és felvételi vizsgálatok szeptember hó 28., 29. és 30. napjain a községi felsőbb leányiskola igazgatóságánál történnek s a tanítás október 1-én kezdődik. A növendékek személyenkint 50 frt tandíjat fizetnek, mely két egyenlő részben is lefizethető. Azon esetben azonban, ha annyi tanuló jelentkezik felvételre, amennyi tandíjaival teljesen fedezni fogja a tanfolyam fentartási költségeit, úgy szegedi illetőségű szegénysorsú, de kiváló szorgalmú és előmenetelű növendékek kivételesen tandíjmentességben részesíttetnek. Egyebekre nézve az érdeklődőknek a községi felsőbb leányiskola igazgatósága bővebb felvilágosítással szolgáland.

Czimer Károly,
igazgató.

Irodalom, művészet.

— **A Pallas Nagy Lexikonának** füzetes kiadásából megkaptuk a 81—84. füzeteket, vagyis a VI. köt. 6—9. füzeit. A füzetekhez csatolt nagyszámú képmellékletek, mint: A román építészet 2 lapja, a magyar román stílus 3 lapja, csúcsives éyítészet, magyar csúcsives emlékek 2 lapja, antik érmek, közép- és újkori külföldi érmek, magyar érmek az Árpád-házi királyok s egy másik

lap a vegyesházi királyok korából, Erszényesek, Európa politikai térképe, Részletek az esztergomi bazilikából, Európa hegy- és vízrajzi térképe, Antik ezüst (nagy részét magyarországi) műkincsek, Európa néprajzi térképe, Európa népsűrűségi térképe, Ezüst-termelés, legfényesebben tanuskodnak a kiadóvállalatnak majdnem határt nem ismerő áldozatkészségéről, melylyel e nagyszabású nemzeti vállalatot közrebocsátja. Ezenkívül a szöveget még külön 33 ábra díszíti, ami sok esetben lényegesen megkönnyíti a szakcikk megértését a nagy közönségre nézve is. A fontos és gonddal megírt cikkek, mint pl. Eposz (Négyessy L.), Equinokcium (Kövesligethy), Erdély (Sebestyén Gyula), Erdélyi János (Tóth Lőrincz), Erdészet (Fekete L.), Erdődy család (Bojničić és Nagy Géza) Érettségi vizsgálat (Radó V.), Erjedés (Kossutány), Érmek (Posta B.), Érsekújvár (Thirring), Értelem (Alexander B.), Érzelem (Alexander B.), Eskü (Makay D.), Esküdtszék (Heil), Eső (Róna), Esterházy család (Marczali és Nagy G.) Északamerikai Egyesült Államok (Brózik), stb. igen nagy számban fordulnak elő, miért is újra a legmelegebben ajánljuk e kitűnő enciklopédiát minden magyar család figyelmébe.

— **A napisajtó fejlődése** hazánkban már igazán bámulatos. A Pesti Hirlap, mely eddig is — naponkinti mellékleteivel a vasár- és ünnepnapon kettős számaival — tartalombőség tekintetében megelőzte valamennyi lapársát, most arról értesít bennünket, hogy már a jövő hótól kezdve oly tökéletesbitett gépen nyomják, mely 32 oldalas lapot is egyszerre állít elő, vagyis a 20—24—28—32 oldalra terjedő lapszám is — minden külön melléklet nélkül — egybefüggő egészet fog képezni. Szóval a Pesti Hirlap ismét első helyen és egyedül fog állani, belső tartalom és külső kiállítás tekintetében a napilapok közt. Azt már mondani sem kell, hogy a Pesti Hirlap a legelőbb mulattató közleményt s a legkimerítőbb országgyűlési tudósításokat hozza s hogy ma a legliberálisabb szellemű lap. A közönség rendkívüli pártolását pedig — mert hogy legtöbb példányban jelenik meg ez országban a napilapok közt, az ma már kétségbevonhatatlan dolog, — azzal igyekszik meghálálni, hogy előfizetőinek, a tiszta nyereség egy jelentékeny részének fölládozásával már évek óta karácsonyi ajándékot küld, egy pompás kiállítású, dus tartalmu nagy naptár alakjában. Ez igazán oly kedvezmény, melylyel semmiféle mű-melléklet, vagy emlék-album föl nem ér, mert a naptárnak egész éven át hasznát veheti az előfizető s valósággal megtakarít egy forintot. És ezt a kedvezményt megkaphatja minden új előfizető is, a ki havi 1 frt 20 krral vagy negyedévre 3 frt 50 krral a lapot megrendeli. Egy jó lapot s ráadásul nagy képes naptárt ily csekély áron szerezhetni, — valóban a napisajtó csodálatos felvirágzásának kétségtelen és örvendetes bizonyítéka.

— **Gróf Festetich Andorné**, a földmivelési miniszter nejeének pompásan sikerült arcképét közli a „Jókai“ Magyar Nők Lapja című közkezdveltségű szépirodalmi heti lap. A modern technikai vívmányairól tanuskodó gyönyörű illusztrációk és érdekfeszítő közlemény egész sorával találkozunk e számban. Érdekes visszaemlékezéseket közöl Tisza Kálmánról s ügyes krónikát a demografiai congressusról. Közleményeket hoz Beksics Gusztáv min. tanácsos, Bodnár Zsigmond egyetemi m. tanár, Bogdanovics György és Keleti Ö. Lajos

szerkesztők tollából. A „Jókai“ Magyar Nők Lapját, mint legtekintélyesebb és legdiszesebb hetilapot olvasóink figyelmébe ajánljuk. Előfizetési ár negyedévre egy forint 75 kr.

— **Ujságolvasóknak!** Az őszi és téli saison beálltával minden magyar család előfizet valamelyik fővárosi napilapra, hogy szabad idején hasznos és tanulságos szórakozással tölthesse el. Azonban a lap megválasztása vajmi ritkán történik célirányosan. És ez nem is csoda, ha figyelembe vesszük, hogy a fővárosban 21 napilap jelenik meg, melyek közül a legjobbat kiválasztani még a szakembereknek is nehezebbre esik. Azért jó szolgálatot vélünk a nagyközönségnek tenni, midőn az előfizetendő lap óvatos megválasztására figyelmeztetjük. Egy jó lap főkéllékei: Részletes és előtételtől ment tárgyalása az összes napi eseményeknek, alapos tájékozottság minden irányban, feltétlen megbízhatóság, a szabadeszmék és szabadelvű irány egyenes és nyílt támogatása stb. Mint oly lapot, mely mind a kellékeknek teljesen megfelel, még renakivüli kedvezményekben is részesíti előfizetőit. Ugyanis minden előfizető ingyen kap annyi kötet kitűnő regényt a a hány óra tényleg előfizetett; ingyen kap egy diszesen illusztrált havi folyóiratot és minden fél és egész éves előfizető játszik a lapsorsjegyeire, melyeknek évi főnyereményei 7 millió frtot képviselnek. Nem csekély előnye még e lapnak, hogy az elősoroltak daczára a legolcsóbb valamennyi fővárosi napilap között, a menyiben előfizetési ára egy évre 12 frt. félévre 6 frt. negyedévre 3 frt. Egy óra 1 frt.

H I R E K.

— **A legtöbb adót fizetők** névjegyzéke, az adó hivatal kimutatása alapján, az igazoló választmány által összeállítván, a netaláni felszólamlások megtehetése végett a főjegyzői hivatalba 8 napra kitétettek.

— **A kövezet** javításához fogtak úgy a bel, mint külső utakon. Most tűnik ki tán az országutak czélszerűtlen elkeskenyítésének hátránya, mert a törött kövek felvágásánál a koci közlekedés majdnem teljesen fennakad, mivel a sorfa és árkok miatt a kövezetről letérni nem lehet.

— **Piros Józsi** országosan ismert és kedveltségben részesülő zenekara Margitszigetről pár nap előtt hazaérkezett s megkezdte a téli zeneestélyek rendezését. Minden vasárnap és csütörtökön a „Bárány“ — hétfőn, szerdán és szombaton „Pest“ — kedden és pénteken „Nemzeti“ szállodák éttermében játszanak. A zenekar a legújabb népdalok, opera és operette részletek bemutatásával kedveskedik hallgatóinak.

— **Sztipics Márk** helybeli kereskedő, kinek akadályokkal küzdött eljegyzési hírének mi is közöltük, — szerdán, e hó 26-án d. u. 4 órakor tartja esküvőjét Dorozsmai Etelkával a szt. Teréz egyházban.

— **Mamuzsich Mátyás** prépost-plébános kezd „nagy“ (?) emberré válni, úgy, hogy már a fővárosi élclapok is foglalkoznak vele. Így pl. a „Szabad Szó“ „Kalapács“ című

élclap-mellékletének egyik érdekes alakja: *Hízó Menyhért* kanonok, „szippantásai“ közt imigyen elmélkedik: „Szabadkai kollegám mégis csak okos ember. Lám, milyen szépen prédikálta, hogy a népnek nem iskola és művelődés kell, hanem csak a pap! Mert ha a nép fia tanulnak, akkor menten szocialistákká lesznek, ellenben ha a papra hallgatnak, mindig megmaradnak az istenfélő meglegedésben. Ezek az én legtitkosabb gondolataim. Mamuzsich is csak abban hibázta el, hogy ezt nyíltan elmondotta.“

— **A kolera** még mindig kísért. Erre enged következtetni egy miniszteri körrendelet, mely szept. 16-iki kelettel érkezett törvényhatóságunkhoz. Szabadkán és vidékén ezt a félelmes vendéget az idén is szerencsésen nélkülöztük.

— **A borfogyasztási bérlő ellen** a szüret megkezdése alkalmából két helyről is panasz érkezett hozzánk, hogy ügynökei nincsenek kellő felügyelet alatt, és zsarolnak. Mi azt hisszük hogy ily eljárás nem a bérlő utasítása folytán történhetik.

— **A szüret** verőfényes szép csendes idő mellett a mult héten megkezdődött. Termés kilátásaink nem kedvezők a hozam a tavalinál kevesebb lesz, minőségre azonban azt jóval felülhaladta és mind amellet az árak is jelentékenyen csökkentek. Akozát veszik törkölyöstől 3 frt — 3 forint 20 krj-czárért.

— **Mikovics Márton** helybeli lakos, egy Milassin Jakab által aláirt kötelezvényt elvesztett. A becsületes megtaláló átadhatja a kapitányi hivatalnál mely uton illő jutalomban fog részesülni. (Beküldetett).

— **A szabadkai lóversenyek** mult vasárnap tartattak, a közönség nem épen élénk résztvéte mellett. A főnyertesek Vojnits Sándor és Rohonczy lovai lettek.

— „**Bács almási szállók**“ elnevezéssel új feltételes megállóhely létesített a szabadkabajai vonalon Csikeria és Bács-Almás állomások közt a 9. sz. órháznál. A személy szállító vonatok itt megállanak.

— **A hamis tiz forintosok** Szabadkán is szerepelnek már. A rendőrséghez került eddig két drb. A hamisításokat még irni olvasni jól tudó egyének is elfogadhatják, ha figyelmeztetve nincsenek, annyira hű utánzatok.

— **A kis üst.** A kereskedelemügyi miniszter rendeletet adott ki, amely szerint azok a szeszfőzőkészülékek, amelyek más alkatrészekkel nem birnak mint egy, a tűz és az abból eredő (tűzes) gázok által közvetlenül érintett üsttel, keverőkészülékkel, üstsisakkal, hűtőpalaczkkal, kigyoalaku vagy egyenes hűtőcsövekkel és az üstsisakot a hűtőkészülékkel egybekötő csövel, a kis üst forgalma alá sorolandók, az ily szeszfőződékekben való pálinkafőzésre szolgáló telepek a szeszgyári telepekkel egy sorba nem állithatók és e szeszfőződékre nézve az 1884. évi XVII. törvénycikk 25. §-a alkalmazást annál kevésbé találhat, mivel a szeszfőződékek ily főzőkészülékekben való gyaorlása a szomszéd birtokosokat, lakókat avagy egyáltalában a közönséget nem háborgatják, nem károsítják, vagy veszélyeztetik.

— **Paprikatermelés Szegeden.** Igen fontos termési ágát képezi Szegednek a paprika-termelés. A paprikát rendszeren 200 holdnyi területen termelik, melynek terméseredménye körülbelül 15—20 ezer métermázsa évenként. Két év óta a paprikaörléssel foglalkozó vízi- és szárazmalmok mellett már gőzmalmok is foglalkoznak a növekvő paprikatermés meg-örlésével. Körülbelül 3000 család foglalkozik a mezőgazdaság ez ágának művelésével, egy-egy családra rendszeren 5—8 métermázsa jut, mely után száz forinttól 240 forintig szerezhet egy-egy család.

— **Mindenféle. Mal cseléd.** Háziaszszony: Hogyan fogadhatott el ilyen csupa bőr és csont rostélyost? Szakácsnő: Hiszen meg is mondtam a mézárósnak, hogy ha az én háztartásom számára hozna ily hust, kidobnám! — **Nászuton.** Uj házaspár nászuton. A kocsi zsufolva van. Kirobognak egy hosszú alagútból. A férj (suttogva): »Édes lelkem, ha tudtam volna, hogy ez a tunnel olyan hosszú, megcsokoltalak volna.« A menyecske: »Hát nem te voltál?« — **Papucs** — A feleségem azt akarta, hogy a fiukat Jancsinak nevezzük, de nekem sehogy sem tetszett ez a név és Palinak óhajtottam kereszteltetni. Hosszas vita után feleségem és én kompromisszumra léptünk. — S hogy hívják most a fiút? — Jancsinak. — **Modern házban.** Urnő: Nos Krisztina, megtaláltad már hajdiszemhez a virágokat? Szobalány: A virágokat már megtaláltam, de most nem tudom, hogy a haját hová tettem. — **Vadászaton.** Koczavadász és a barátja vadászaton vannak. Meglát a mi koczavadászunk egy nyulat s neki szegezi a puskáját: — No nyul koma te is megcsinálhatod a végrendeleted. Erre lőtt s persze nem talált. — Ahol van ni — szölt barátja nevetve — már szalad is a közjegyzőhöz.

Felelős szerkesztő és laptuladonos

SZALLAY LÁSZÓ A. ügyvéd.

a „Szabadság” kiadóhivatalában.

felvételnek

HIRDETTESÉK

Tessék csak!

„ZACHERLIN”

kérni, mert ez a leggyorsabb és legbiztosabb szer **mindenféle rovar kiirtására**. Mi sem bizonyítja ezt jobban mint a mondott szer óriási elterjedtsége, minek folytán nem létezik szer amelyet a „Zacherlin” tetemesen fölül nem múlta. Azonban mindig csak lepecsételt palackz kérendő a „Zacher!” felirással. Minden egyéb utánzat.

A szer ára **15, 30, 50 krajczár, 1 frt és 2 frt palackzkonként**; „Zacherlin” takarító: **30 kr.**

Elárusító helyek:

Szabadka ; Decsy Dezső gyógysz.	Szabadka	Sugár Manó	Halas Györfy József
„ Farkas J.	„	Winkler Simon	„ Hirsbogen Károly
„ Frank Sándor	„	Vasváry Sándor	„ Kohn Antal
„ Gálffy György gyógysz.	„	Schwarz Arthur	„ Kohn Lipót
„ Klein Géza	„	Czajlik György	„ Spühler Lajos
„ Krizmanitz János	Ó-Kanizsa	Binnenfeld János	Topolya Ettinger József
„ Linzer András	„	Lamberger R.	Zenta Zettin József
„ Milkó S. és fiai	„	Szilágyi Sándor	„ Singer M. fia
„ Milassin Illés gyógysz.	„	Szilágyi Antal	„ Nicolits Sándor
„ Reiter Károly	Bács-Almás	Martinocs Béla	„ Buchwald J.
„ Roznófszky József	„	Rosenberger Adolf	„ Brsz Gyula
„ Stojkovits Döme	„		„ Habermann Dezső

MAGYARORSZÁG.

Teljesen független politikai napilap.

Felelős szerkesztő és laptuladonos: **HOLLÓ LAJOS dr.**, orsz. képviselő.

REGGEL az ország legtávolabb eső részeiben is már az olvasó kezeiben van.

A Magyarország politikai, közgazdasági és társadalmi tudósításaival az összes lapokat megelőzi.

A Magyarországból a közönség már kora reggel olvashatja az országgyűlés tárgyait kimerítő alakban, az aznapi összes kül- és belföldi eseményeket, kimerítő tőzsdei tudósításokat stb stb.

A Magyarország eddig is tanujét adta, hogy férfias bátorság és kitartás az ország függetlenségéért és önállóságáért, és szembe szál minden korrupciós és közéletellenes minden visszaélés megtisztítani törekszik.

A Magyarország független minden hataomló, minden magánérdeklő, senkinek alárendelve nincs, s így álláspontját nyíltan és egyenesen mondhatja ki bárkivel szemben.

A Magyarország ezen törekvéseiben a közönség részéről már eddig nagy támogatásban részesül, s így nincsen a nyílvánosság és a közérdek organuma folytonosan fejlődve és megerősödve a jövőben is a közönség szögá aláira.

A „Magyarország” előfizetési ára:

Szerkesztőség:	Egész évre.....14 frt — kr.	Kiadóhivatal:
VIII. ker.	Félévre.....7 „ — „	IV. ket.
Fhy Sándor-utca	Negyedévre.....3 „ — „	Rostély-utca
2. sz.	Egy hónapra.....1 „ — „	2. sz.